

Modely péče a strategie slad'ování práce a rodiny u Vietnamců v České republice

Marta Lopatková
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Modely péče a strategie slad'ování práce a rodiny u migrantů v České republice

🌐 *Poskytovatel: Grantová agentura ČR, Doba řešení projektu: 2017 – 2019*

Vedoucí projektu: Mgr. et Mgr. Lenka Formánková. Ph.D.

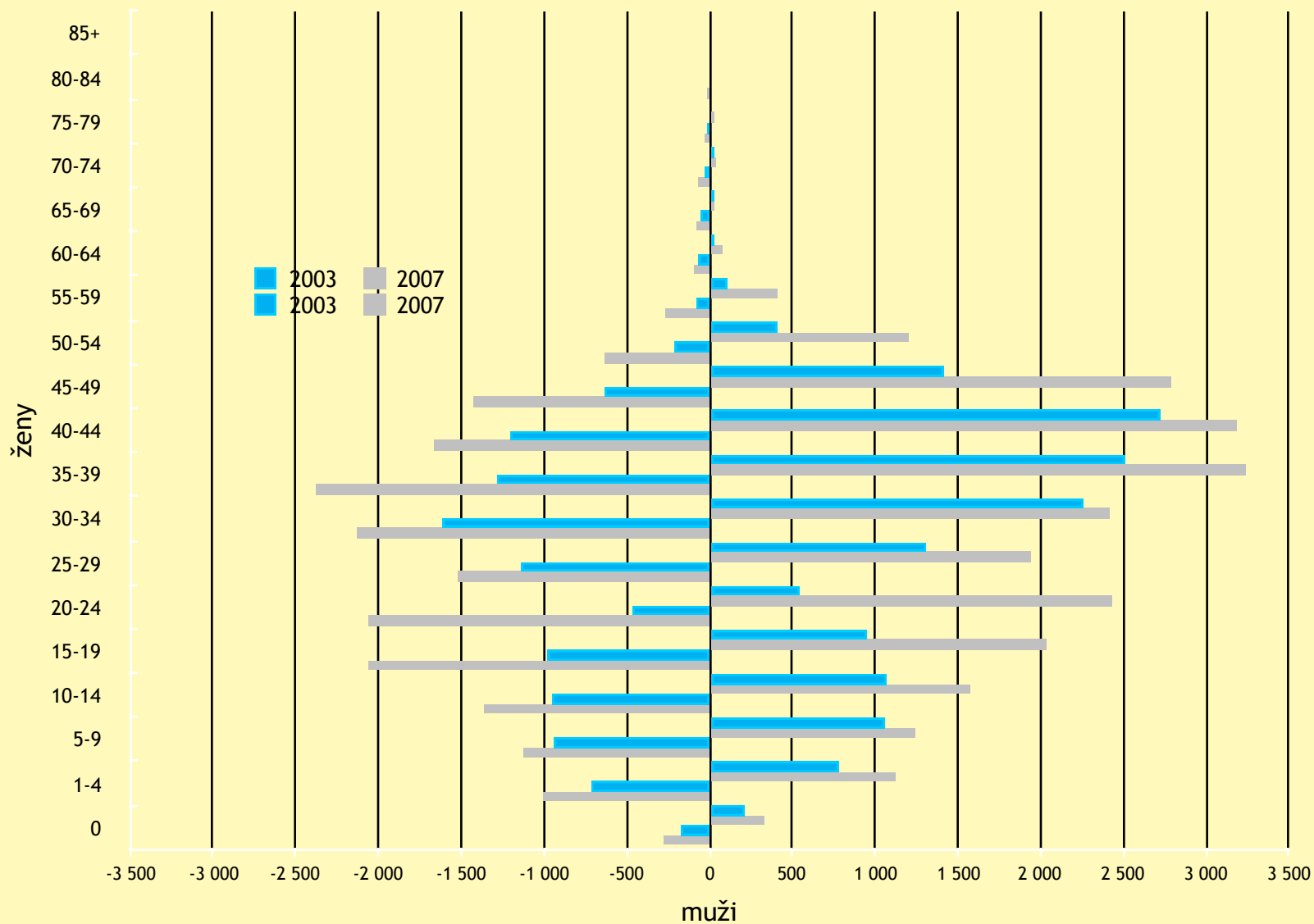
Cíle projektu:

- zmapovat strategie kombinace práce a rodiny u rodin imigrantů
- zaměření na dvě z největších migrantských komunit – **vietnamského a ukrajinského původu**
- identifikace možností a bariéry, kterým tyto skupiny čelí, při snaze kombinovat práci a osobní život
- vhléd do integračních procesů migrantů

Vietnamská komunita

- přicházejí v migračních vlnách - odlišný charakter
- v současnosti cca 60 000 občanů Vietnamu
- Vietnamci s českým občanstvím
- 40% - mladší 24 let
- 12-14% nejsou migranti
- každým rokem se zvyšuje počet dětí migrantů z Vietnamu narozených v ČR
- mezi 1995-2015 - celkem 20 027 dětí

Složení vietnamské komunity

1,5. a 2. generace Vietnamců

- ☉ Děti do ČR v dětském věku / děti narozené v ČR
- ☉ Vysoká zaměstnanost rodičů
- ☉ modely péče
  - ☉ české chůvy - babičky / tety
  - ☉ vietnamské chůvy
  - ☉ děti posílány do Vietnamu a zpět

České chůvy

- ☉ z pohledu rodičů **win-win situation - zajištění hlídání + rychlé naučení se jazyka**
- ☉ děti často u chův i přespávají
- ☉ velice rychlé zvládnutí jazyka
- ☉ adaptace na české prostředí
- ☉ **prožitá zkušenost** - slavení svátků, pečení cukroví, chytání ryb... - ta s vlastními rodiči často chybí
- ☉ často navázání hlubokého vztahu - babičky
- ☉ často omezený kontakt s rodiči

Mezigenerační konflikty

- Ⓢ Vytvoření **jazykové bariéry**
- Ⓢ vytvoření **kulturní bariéry**
- Ⓢ nejen, že děti často nejsou schopny sdělit své problémy - jazyková bariéra, ale ani neví jak - kulturní bariéra
- Ⓢ vysoké nároky rodičů - **“musíš být lepší než Češi”**
- Ⓢ vysoká míra sociální kontroly
- Ⓢ **úspěšné dítě = úspěšná rodina - tlak**
- Ⓢ rodiče v diaspoře se upínají na kulturu v rodné zemi x děti tíhnou spíše ke kultuře a normám v zemi pobytu

Důsledky

- ☉ děti pociťují **propast** mezi nimi a rodiči
- ☉ **pocity osamělosti, frustrace, nepochopení** - dle studií zvýšené riziko vyvinutí depresivních poruch, až sebevražedných sklonů - nutné včasné rozpoznání problému!
- ☉ **mát gốc** - > **hledání kořenů** - touha naučit se jazyk, poznat vietnamskou kulturu
- ☉ **zakládání spolků**, skupin atd.

Vietnamské chůvy

- Ⓢ nedochází k vytržení z vietnamské kultury
- Ⓢ zachování znalosti vietnamského jazyka
- Ⓢ x neznalost českého jazyka / reálií - neochota přijímat děti do předškolních zařízení - neumí česky
- Ⓢ stejný problém s jazykovou bariérou nastává při přechodu do školy
- Ⓢ velké množství dětí na jednu chůvu
- Ⓢ chůva bez kvalifikace
- Ⓢ nenavazují intimní vztah

Posílání dětí do Vietnamu

- ⑤ Ponaučení se ze zkušenosti s českými chůvami - mezigenerační konflikt
- ⑤ ve Vietnamu příbuzní, které se o děti mohou starat (tety, babičky..)
- ⑤ rodiče pracují na vytvoření “ideálních podmínek” pro děti
- ⑤ často několik tříd ve Vietnamu pak zpět do ČR
- ⑤ scénář : dítě se naučilo česky ve školce / s českou chůvou - neumí vietnamsky - posláno do Vietnamu - do vietnamské školy - naráží na problémy ve Vietnamu - naučí se vietnamsky - po zvládnutí jazyka a stabilizace rodiny zpět do ČR - do českého vzdělávacího systému - neumí už česky - dostává se opět do pozice dítěte s problémem

Doporučení

- ⑤ zavedení celoplošných integračních programů pro děti
- ⑤ integrační programy přímo ve vzdělávacích institucích
- ⑤ aktivní práce s rodiči - malý sociální kapitál, zcela jiné kulturní prostředí - odráží se ve vztahu dítě rodič
- ⑤ rodič často nemůže dítěti pomoci - diskvalifikace dítěte
- ⑤ uvědomění si kulturních specifik
- ⑤ využívání NNO se zkušeností s prací s cizinci
- ⑤ využívání interkulurních pracovníků

Děkuji za pozornost!

marta.Lopatkova@soc.cas.cz